

WSPÓLNIE KSZTAŁTUJEMY PRZYSZŁOŚĆ REGIONU.

CZYM JEST FUNDUSZ NA RZECZ SPRAWIEDLIWEJ TRANSFORMACJI (FST)?

Przejęcie na gospodarkę neutralną dla klimatu ma zasadnicze znaczenie dla przyszłości naszej planety, ale wiąże się z poważnymi wyzwaniami, zwłaszcza dla regionów i pracowników uzależnionych od tradycyjnych gałęzi przemysłu. Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (FST) to inicjatywa wspierająca osoby najczęściej dotknięte tymi zmianami; zapewnia pomoc finansową i zasoby, a także ułatwia przystosowanie się do nowych warunków.

Fundusz wspiera regiony i osoby najbardziej dotknięte procesem transformacji, zapewniając pomoc finansową i wspierając zrównoważony wzrost gospodarczy. Jest to kluczowy element [Europejskiego Zielonego Ładu](#), zapewniający, że przejście na zieloną gospodarkę będzie przebiegać sprawiedliwie i sprzyjać włączeniu społecznemu. Celem jest niepozostawianie nikogo bez pomocy a raczej zaoferowanie ukierunkowanego wsparcia w najpodatniejszych regionach i społecznościach.

DLA KOGO JEST FST?

Niezależnie od tego, czy pracujesz w sektorze dotkniętym procesem transformacji, szukasz pierwszej pracy w zrównoważonym rozwoju, czy też jako przedstawiciel samorządu zarządzasz zieloną transformacją, środki z FST są dla Ciebie. Możesz ubiegać się o nie jako osoba fizyczna, średnie oraz małe przedsiębiorstwo, społeczność lub samorząd. Niezależnie od tego, kim jesteś, FST oferuje Ci wsparcie:

- Zapewnia **pomoc finansową** i zasoby pozwalające dostosować się do nowych realiów gospodarczych.
- Zapewnia **szkolenie i programy przekwalifikowania** pomagające w zdobyciu nowych umiejętności.
- Promuje **dywersyfikację gospodarczą** i rozwój zrównoważonych gałęzi przemysłu.
- Umożliwia **współpracę i wymianę pomysłów** między różnymi stronami.

ŁAGODZENIE SPOŁECZNO-GOSPODARCZYCH SKUTKÓW ZIELENEJ TRANSFORMACJI

- **Wsparcie dla regionów dotkniętych zmianami:**
FST jest kierowany do regionów, które są silnie uzależnione od paliw kopalnych i przemysłu wysokoemisyjnego, zapewniając w nich pomoc finansową i łagodząc gospodarcze skutki zielonej transformacji.
- **Pomoc dla pracowników:**
FST zapewnia pomoc pracownikom w tych regionach, oferując możliwości przekwalifikowania się i dostosowania do nowych warunków rynku pracy.

PROMOWANIE DYWERSYFIKACJI GOSPODARCZEJ I TWORZENIA MIEJSC PRACY

- **Wspieranie nowych gałęzi przemysłu:**
FST promuje dywersyfikację gospodarczą poprzez wspieranie rozwoju zrównoważonych gałęzi przemysłu i projektów związanych z czystą energią.
- **Nowe miejsca pracy:**
– FST tworzy nowe miejsca pracy i fundament długotrwałej stabilności gospodarczej przez finansowanie nowych projektów i gałęzi przemysłu.

ZAPEWNIENIE SPRAWIEDLIWOŚCI SPOŁECZNEJ I INTEGRACJI

- **Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu:**
FST zapewnia sprawiedliwą dystrybucję korzyści płynących z zielonej transformacji w całym społeczeństwie, zwłaszcza tam, gdzie zmiany wywierają największy wpływ.
- **Zaangażowanie społeczności:**
FST sprzyja współpracy i wymianie pomysłów między różnymi stornami, zapewniając każdemu głos w procesie transformacji.

POLSKA – SEKCJA ZLOKALIZOWANA**KONTEKST REGIONALNY**

Wschodnia Wielkopolska jest silnie uzależniona od przemysłu węglowego, w szczególności od wydobycia węgla brunatnego.

Przejściu na zieloną gospodarkę towarzyszą środki, które **łagodzą skutki społeczno-gospodarcze i wspierają społeczność** dotknięte dotkniętym procesem transformacji.

Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (FST) ma na celu ułatwienie tej zmiany poprzez wspieranie zrównoważonego rozwoju, tworzenia miejsc pracy i dywersyfikacji gospodarczej w Wielkopolsce Wschodniej.

ODPOWIEDNIE DANE**PRZYDZIELONY BUDŻET:**

- FST przeznaczył około **3,5 miliarda euro dla Polski**, w pięciu regionach węglowych (Śląsk, Małopolska, Wielkopolska, Dolny Śląsk i Łódzkie).
- **415 milionów euro** zostało przyznanych Wielkopolsce Wschodniej na realizację jej planu odejścia od przemysłu wydobywczego węgla brunatnego i elektrowni ciepłych opalanych węglem brunatnym.

- Fundusze te mają na celu promowanie **dywersyfikacji gospodarczej**, tj. tworzenie **nowych możliwości zatrudnienia w zrównoważonych branżach**.
- Dodatkowo **262 milionów euro** przeznaczono dla Polski w ramach [instrumentu pożyczkowego na rzecz sektora publicznego \(PSLF\)](#).

FINANSOWANE PROJEKTY:

- Fundusze zostaną przeznaczone na **tworzenie miejsc pracy, rozwój infrastruktury i szkolenie umiejętności**, w szczególności dla byłych pracowników przemysłu węglowego.
- Program „[Praca po węglu](#)” ma na celu ochronę miejsc pracy i dochodów, zapewnienie pracownikom możliwości przekwalifikowania i podnoszenie kwalifikacji, by zabezpieczyć miejsca pracy i źródła utrzymania.

ZAKRES I ZASIĘG:

- Fundusze będą przeznaczone na **rewitalizację terenów poprzemysłowych**, rozwój **projektów związanych z energią odnawialną** oraz **wsparcie dla małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) działających w sektorze zielonych technologii** w regionie Wielkopolski Wschodniej .
- Dotacje UE będą również wspierać rozwój **gospodarki o obiegu zamkniętym** i inwestycje w poprawę efektywności energetycznej poprzez termomodernizację budynków.

WYRÓŻNIAJĄCE SIĘ PROJEKTY:

- Zakład produkcji wodoru [ZE PAK](#) to ekologiczny/zielony elektrolizator produkujący wodór. Jego uruchomienie zostało wsparte dotacją o wartości **4,5 miliona euro** z Funduszu Innowacji. Produkowany jest tu zielony wodór wykorzystywany do zasilania autobusów transportu publicznego. Zakład oferuje nowe miejsca pracy i znacznie przybliży Polskę do celu zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych ustalonego w krajowym planie na rzecz energii i [klimatu na lata 2021-2030 z marca 2024 r.](#)

PROGNOZA WPŁYWU W PRZYSZŁOŚCI:

- Oczekuje się, że środki z FTS będą sprzyjać długoterminowej stabilności gospodarczej w regionie, znacznie zmniejszą emisję gazów cieplarnianych i będą wspierać zrównoważone praktyki w przemyśle, takie jak wykorzystanie energii odnawialnej, kontrolowanie zużycia energii, promowanie efektywnego zarządzania zasobami i optymalizacja produkcji przemysłowej. **Wielkopolska Wschodnia chce stać się pierwszym regionem węglowym w Polsce, który osiągnie neutralność klimatyczną do 2040 r.**, dekadę przed celem wyznaczonym przez UE.

JAKIE SĄ POZOSTAŁE FILARY MECHANIZMU SPRAWIEDLIWEJ TRANSFORMACJI (ANG. JUST TRANSITION MECHANISM, JTM)?

Drugim filarem mechanizmu sprawiedliwej transformacji (JTM) jest program [InvestEU](#) promujący inwestycje z sektora prywatnego. W tym przypadku Komisja Europejska zapewnia partnerom gwarancje budżetowe w celu wsparcia projektów na terenach objętych mechanizmem sprawiedliwej transformacji (JTM). Program ma na celu przyciągnięcie inwestycji o wartości 10–15 miliardów euro głównie z sektora prywatnego.

Trzecim filarem mechanizmu sprawiedliwej transformacji (JTM) jest [instrument pożyczkowy na rzecz sektora publicznego](#) (ang. Public Sector Loan Facility, PSLF), wspierający ze środków publicznych projekty, które nie generują wystarczających przychodów, by pokryć koszt inwestycji. Łączy on dotacje z budżetu UE o wartości 1,3 miliarda euro z pożyczkami z Europejskiego Banku Inwestycyjnego w wysokości 6–8 miliarda euro.

FINANSOWANIE MIESZANE W RAMACH PSLF

PSLF ma na celu zmobilizowanie dodatkowych inwestycji dla władz publicznych w celu zaspokojenia ich potrzeb rozwojowych w zakresie transformacji w kierunku gospodarki neutralnej dla klimatu.

Wsparcie obejmuje szeroki zakres zrównoważonych inicjatyw, w tym energię odnawialną oraz ekologiczną i zrównoważoną mobilność, wydajne sieci ciepłownicze, cyfryzację, infrastrukturę środowiskową do inteligentnego zarządzania odpadami i wodą, efektywność energetyczną i środki integracyjne. Obejmuje również podnoszenie i zmianę kwalifikacji, szkolenia i infrastrukturę społeczną, w tym placówki opieki i mieszkania socjalne. Więcej informacji można znaleźć na stronie: [Mechanizm Sprawiedliwej Transformacji – Komisja Europejska \(europa.eu\)](#)

GDZIE MOŻNA ZNALEŹĆ WIĘCEJ INFORMACJI?

- Więcej informacji o Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji można znaleźć na stronie [Q&A na temat polityki spójności](#).
- Aby zobaczyć, jaki wpływ wywiera FST, przeczytaj artykuł [FST w świetle danych](#).
- Śledź [najnowsze informacje na temat wypłat FST](#), w tym finansowania wstępnego w wysokości 5,9 miliarda euro w ramach inicjatywy STEP.
- Zapoznaj się z [Platformą Sprawiedliwej Transformacji](#), aby uzyskać więcej zasobów i informacji.
- Informacje na temat strategicznego ukierunkowania i celów można znaleźć w [dokumencie roboczym służb Komisji](#).
- Zapoznaj się z [Kohesio](#), by poznać różne projekty FST we wszystkich państwach członkowskich UE.

#EUinmyregion

